

Speelruimteplan 2017 - 2026

“Buitenspelen is voor iedereen!”

Speelruimteplan

“Buitenspelen is voor iedereen!”

Voorwoord

“Buitenspelen is voor iedereen!” is het nieuwe Speelruimteplan van de gemeente Zwijndrecht. Het is een handreiking om kinderen, jeugdigen en jongeren een uitdagende plek in de buitenruimte te bieden waar zij kunnen spelen of elkaar kunnen ontmoeten.

Bij spelen en ontmoeten komt meer kijken dan het plaatsen van de juiste speel- en sportvoorzieningen en passend beheer en onderhoud. Zoals de titel van dit Speelruimteplan al omschrijft, is spelen en ontmoeten voor iedereen. Kinderen met verschillende achtergronden leren om samen te spelen, ouders komen met elkaar in gesprek en leren elkaar op die manier beter kennen. Spelen heeft daarmee een belangrijke sociale functie die mensen met elkaar verbindt. De verschillende experts die in dit Speelruimteplan aan het woord komen, zullen u vanuit hun expertise meenemen in het sociale belang van spelen en ontmoeten in de buitenruimte.

Het Speelruimteplan is een handreiking om de speel- en ontmoetingsruimten in de gemeente Zwijndrecht op de juiste manier te ontwikkelen. De benoemde richtlijnen dragen zorg voor voldoende aanbod van speelruimte en dat deze aantrekkelijk is en blijft door het aanbieden van voldoende uitdaging en afwisseling. Het Speelruimteplan biedt daarnaast de ruimte om met de ouders en kinderen in gesprek te gaan over de invulling van de speelplekken.

Met het Speelruimteplan is een eerste stap gezet naar een speelruimte die daadwerkelijk van en voor iedereen is!

Mr. R. Kreukniet
Wethouder Integraal beheer en uitvoering openbare ruimte

1. Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
2. Samenvatting	6
2.1 Kaders.....	6
2.2 Het belang van spelen.....	6
2.3 Toekomstvisie & ambities	7
2.4 In de praktijk.....	8
3. Inleiding.....	10
3.1 Leeswijzer	10
3.2 Doelstelling.....	11
3.3 Totstandkoming beleid	11
3.3.1 Visie, ambities en uitgangspunten	11
4. Kaders.....	14
4.1 Landelijke wetgeving	14
4.2 Gemeentelijk beleid.....	14
4.2.1 Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)	14
4.2.2 Standaard Programma van Eisen.....	15
4.2.3 Bestemmingsplannen	15
4.2.4 Aanbestedingsbeleid	16
5. Belang van spelen	18
6. Toekomstvisie & ambities	22
6.1 Visie 'Buitenspelen in Zwijndrecht'.....	22
6.2 Samenwerking.....	23
6.2.1 Actorenanalyse.....	23
6.3 Participatie	24

6.3.1	Centrale speelplekken	25
6.4	Creativiteit en fantasie	25
6.4.1	Formele speelruimte	25
6.4.2	Informele speelruimte	26
6.4.3	Natuurlijk speelruimte	27
6.5	Ontmoeten en leefbaarheid	31
6.5.1	Centrale speel- en ontmoetingsplekken	31
6.5.2	Speelroute	31
6.5.1	Inrichting	31
6.5.2	Sport- en ontmoetingsplekken	32
6.5.3	Speciale doelgroepen	33
6.5.4	Speciale speelvoorzieningen	33
7.	In de praktijk	34
7.1	Garanderen veiligheid	34
7.1.1	Participatie	35
7.2	Centrale speel- en ontmoetingsplekken	35
7.2.1	Participatie	36
7.3	Transformatie speelplekken	36
7.3.1	Participatie	36
7.4	Zoekgebieden	36
7.4.1	Participatie	37

2. Samenvatting

Spelen in de buitenruimte is volop in ontwikkeling en met het Speelruimteplan wil de gemeente Zwijndrecht hierop aansluiten. Hierbij mogen ontwikkelingen in de gemeente zelf niet ontbreken, zoals: Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), PAK AAN! en het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR).

Naast het technisch beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen is er aandacht voor de sociale kant van spelen. Het belang van spelen is immers meer dan het aanbieden van mooie en veilige speelvoorzieningen.

2.1 Kaders

De landelijke wet- en regelgeving en het gemeentelijk beleid vormen de kaders waarbinnen de beleidsuitgangspunten in het Speelruimteplan zijn geformuleerd. De landelijke wetgeving bestaat uit het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) en de Europese normen (NEN-EN). Deze verplichten de gemeente om speelvoorzieningen goed te onderhouden en regelmatig te controleren.

Het gemeentelijk beleid bestaat uit:

- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR): bepalend voor het kwaliteitsniveau van het beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen.
- Standaard Programma van Eisen: geeft randvoorwaarden en richtlijnen ten behoeve van de inrichting, materiaalgebruik, uitvoering en overdracht.
- Bestemmingsplannen: het inpassen van speelruimte binnen de stedenbouwkundige- en bestemmingsplannen.
- Aanbestedingsbeleid: geeft richtlijnen voor een duurzame manier van inkopen.

2.2 Het belang van spelen

Dat een speelplek meer is dan een ruimte voor kinderen om te kunnen spelen, is vertaald naar het belang van spelen. Hierin staat de ontwikkeling van het kind centraal evenals de functie die een speelruimte kan vervullen binnen een gemeenschap, buurt of wijk.

2.3 Toekomstvisie & ambities

Naast het technisch beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen, is er een belangrijke rol weggelegd voor de sociale functie van een speelruimte. Dit heeft geresulteerd in de volgende visie:

“Kinderen in Zwijndrecht kunnen buiten spelen in een ruimte die mogelijkheden biedt en uitdaagt tot bewegen, creativiteit en ontmoeten.”

Om de toekomstvisie te kunnen realiseren is deze vertaald naar 5 ambities, met bijbehorende kwantitatieve en kwalitatieve richtlijnen. Deze maken het mogelijk om per wijk vast te stellen of deze voldoet aan de toekomstvisie en welke maatregelen de komende jaren nodig zijn om de toekomstvisie te realiseren.

Samenwerking

Een goede samenwerking met alle belanghebbenden zorgt ervoor dat een speelruimte een ontmoetingsplek is voor iedereen en een plek van iedereen. Een goede samenwerking biedt tevens een kans in situaties waarbij er onvoldoende speelruimte is in de openbare ruimte.

Participatie

De tweede ambitie is het bieden van ruimte voor participatie. Doelstelling van de participatie is het informeren van belanghebbenden, het vergroten van draagvlak en het verantwoordelijkheidsgevoel.

Creativiteit & fantasie

Door het aanbieden van verschillende vormen van spelen ontstaat er een speelruimte die mogelijkheden biedt tot creativiteit en fantasie. Om dit te realiseren bieden we 3 vormen van speelruimte aan:

- Formele speelruimte: exclusief ingericht als speel-, sport- of ontmoetingsruimte.
- Informele speelruimte: een ruimte die aanleiding geeft tot spelen, zonder dat deze is voorzien van specifieke voorzieningen.
- Natuurlijke speelruimte: ruimte voor natuur en groen, bijvoorbeeld door ruigte, bosjes, reliëf, heuvels, boomstammen en water.

Ontmoeten & leefbaarheid

Een speelruimte is niet alleen een ruimte om met elkaar te kunnen spelen, maar vooral ook een ruimte om elkaar te ontmoeten. Om het ontmoeten te stimuleren, zijn er de volgende maatregelen:

- Centrale speel- en ontmoetingsplekken in iedere wijk die het voor alle doelgroepen mogelijk maakt om elkaar te ontmoeten;
- Een kwalitatief goede speelroute naar speelplekken om het gebruik van speel- en ontmoetingsruimte te vergroten;
- Ontmoeting stimuleren door het plaatsen van minimaal één bank en afvalbak bij speel- en ontmoetingsruimten;
- Het aanbieden van voldoende en gevarieerde sport- en ontmoetingsruimte voor jongeren.

Speciale doelgroepen

Door ruimte te maken voor speciale doelgroepen krijgen gehandicapte kinderen een kans om niet-gehandicapte kinderen te ontmoeten en deel te nemen aan het spel van andere kinderen. Hiervoor dient iedere speelplek toegankelijk te zijn voor mindervaliden. De speelvoorzieningen op de centrale speel- en ontmoetingsplekken moeten daarnaast voldoen aan de richtlijnen van de NSGK (Nederlandse Stichting Gehandicapt Kind).

2.4 In de praktijk

Het garanderen van de veiligheid is de basis voor de toekomstige speelruimte. Middels het vervangingsonderhoud geven we invulling aan de ambities uit het speelruimteplan. In de planning van de werkzaamheden proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de lopende IP-projecten.

Garanderen veiligheid

Jaarlijks vindt een veiligheidsinspectie plaats, waarbij een extern bureau alle speelvoorzieningen in Zwijndrecht controleert op de wettelijke veiligheidseisen. Dit resulteert in een overzicht met speelvoorzieningen die op korte termijn toe zijn aan vervanging. Om de veiligheid te blijven garanderen, vragen we op basis van de resultaten uit de veiligheidsinspectie jaarlijks budget aan ten behoeve van het IP Speelvoorzieningen.

Centrale speel- en ontmoetingsplekken

Door bestaande speelplekken uit te breiden met extra speelvoorzieningen creëren we de komende 5 jaar 8 centrale speel- en ontmoetingsplekken. Dit behoeft een totale investering van € 100.000,- verdeeld over 5 jaar (€ 20.000,- per jaar).

Transformatie speelplekken

Op basis van de demografische gegevens komen 28 speelplekken in aanmerking voor transformatie. Zodra de speelplek toe is aan vervanging, gaan

we in samenspraak met buurtbewoners en kinderen bekijken wat de wensen zijn voor de toekomstige inrichting. Belangrijke vraag is of de speelplek een speelruimte moet blijven.

Zoekgebieden

Dit zijn gebieden waarin het aantal kinderen in de buurt dusdanig groot is, dat er behoefte is aan nieuwe speelruimte. De komende 5 jaar (2018 t/m 2022) is een eenmalig investering beschikbaar gesteld van € 50.000,- om invulling te geven aan speelruimte in de zoekgebieden.

Participatie

Communicatie en participatie met buurtbewoners, kinderen en sociale partners hebben we hoog in het vaandel staan. Dit vraagt per type project om een passende aanpak. Het vervangen van een speelvoorziening (bv. een glijbaan) behoeft een andere vorm van communicatie en participatie dan het realiseren van een centrale speel- en ontmoetingsplek. Belangrijk uitgangspunt is dat alle betrokkenen zijn geïnformeerd en de mogelijkheid krijgen om mee te denken.

3. Inleiding

Spelen in de buitenruimte is continue in ontwikkeling; de veiligheidseisen zijn aangescherpt, er zijn richtlijnen voor het aanbieden van voldoende speelruimte en de ontwikkeling van speelvoorzieningen is volop in beweging. Inmiddels zijn er zelfs interactieve speeltoestellen voor de openbare ruimte die het positieve van gamen combineren met actief buiten spelen.

Met het Speelruimteplan sluit de gemeente Zwijndrecht aan bij alle positieve ontwikkelingen op het gebied van spelen in de buitenruimte. Ook kunnen we het plannen, realiseren en beheren van de speelruimte planmatiger sturen. Het Speelruimteplan biedt daarmee een duidelijke visie op de speelruimte in Zwijndrecht, welk zich vertaalt in concrete ambities en richtlijnen.

Bij het formuleren van de visie en ambities is aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen en projecten binnen de gemeente Zwijndrecht, zoals; Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), PAK AAN! en het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). Naast het technisch beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen is er aandacht voor de sociale kant van spelen in de buitenruimte. Hierbij is gekeken naar het belang van spelen in de samenleving, welke experts hierin een rol spelen en hoe we gezamenlijk een aantrekkelijke speelruimte kunnen realiseren.

3.1 Leeswijzer

Het Speelruimteplan omschrijft wat de gemeente Zwijndrecht wil bereiken in het kader van spelen in de buitenruimte. Hiervoor geeft hoofdstuk 4 een toelichting op de landelijke en gemeentelijke kaders waarbinnen de beleidsuitgangspunten zijn geformuleerd. Naast deze kaders gaat hoofdstuk 5 in op het belang van spelen. Verschillende experts lichten toe waarom vanuit sociaal oogpunt een goede speelruimte belangrijk is.

Vanuit de kaders en het belang van spelen omschrijft hoofdstuk 6 de visie van de gemeente Zwijndrecht op de speelruimte. Deze is vervolgens vertaald in 5 ambities met bijbehorende richtlijnen. Het laatste hoofdstuk licht toe hoe we de veiligheid van de speelvoorzieningen blijven garanderen en de ambities uit het Speelruimteplan vertalen naar de praktijk.

3.2 Doelstelling

Om een passende en aantrekkelijke speelruimte te realiseren, is goed technisch beheer en onderhoud noodzakelijk. Het Speelruimteplan biedt dan ook technische handvatten en richtlijnen voor:

- Het beoordelen van een nieuw te realiseren speelruimte (ontwerpfase);
- Het vervangen van bestaande speelvoorzieningen;
- Het dagelijks beheer en onderhoud.

Naast het technisch beheren van de speelvoorzieningen is er meer aandacht voor de sociale kant van spelen en de toekomstige samenwerkingen. Een aantrekkelijke speelruimte is meer dan een ruimte met mooie en veilige speelvoorzieningen. Het is een plek waar iedereen elkaar kan ontmoeten, waar kinderen leren omgaan met andere kinderen en een plek die bijdraagt aan de leefbaarheid binnen de buurt of wijk. In dit beleidsplan staat het 'belang van spelen' centraal, inclusief de betrokkenen en de toekomstige samenwerkingen.

Het Speelruimteplan biedt richtlijnen voor:

- Het inrichten van een participatieproces;
- Het organiseren van een goede samenwerking;
- Het creëren van betrokkenheid;
- De deelname door speciale doelgroepen (het gehandicapte kind);
- Het inrichten van een goede speel- en ontmoetingsplek.

“Het Speelruimteplan is een handreiking voor het technisch beheer en onderhoud van de speelruimte en voor de samenwerking en betrokkenheid van experts die ieder in het belang van spelen baat hebben bij een goede en passende speelruimte!”

3.3 Totstandkoming beleid

Bij het opstellen van het Speelruimteplan is vanuit een breed perspectief gekeken naar het onderwerp “Spelen in de buitenruimte”. Waarom is spelen zo belangrijk? Wat kan een goede speelruimte de samenleving bieden? Hoe realiseren we een passende en aantrekkelijke speelruimte? Wie zijn de gebruikers en betrokkenen?

Bovenstaande vragen hebben ertoe geleid dat de keuze is gemaakt om experts te betrekken bij het 'belang van spelen'. Denk hierbij aan jongerenwerkers, wijkagenten, en natuurlijk de gebruikers zelf (kinderen, jeugdigen en jongeren).

3.3.1 Visie, ambities en uitgangspunten

In samenwerking met de experts is de toekomstvisie van de gemeente Zwijndrecht geformuleerd en vertaald naar ambities voor de komende 10 jaar.

Eén van de ambities is dan ook 'samenwerking', waarin een samenwerking met de benoemde experts uiteraard een belangrijke rol speelt.

Om de toekomstvisie en ambities te kunnen toetsen zijn de ambities vertaald naar concrete richtlijnen, bijvoorbeeld voor het benodigde aantal speelplekken. Sommige ambities zijn niet direct te vertalen naar concrete richtlijnen. Hiervoor zijn toetsingsinstrumenten opgenomen die als hulpmiddel kunnen dienen bij het realiseren van de ambitie.

4. Kaders

De landelijke wet- en regelgeving en het gemeentelijk beleid vormen de kaders waarbinnen de beleidsuitgangspunten in het Speelruimteplan zijn uitgewerkt. Dit hoofdstuk geeft een korte toelichting op deze kaders. De visie, ambities en richtlijnen in het Speelruimteplan sluiten aan bij deze kaders.

4.1 Landelijke wetgeving

De overheid heeft een wettelijke plicht om speelvoorzieningen goed te onderhouden en regelmatig te controleren. De speeltoestellen moeten voldoen aan het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) en de Europese Normen (NEN-EN 1176 en 1177). Deze plicht geldt ook voor speelvoorzieningen die door derden zijn geplaatst in de openbare ruimte. Indien speeltoestellen door derden zijn geplaatst op gemeentelijk grondgebied, kan erop aangestuurd worden deze speelvoorzieningen te laten verwijderen.

De gemeente moet kunnen aantonen dat zij alles in het werk heeft gesteld om de speeltoestellen veilig te plaatsen en in stand te houden. Hiervoor controleren we op regelmatige basis de veiligheid van de speeltoestellen en houden we logboeken bij.

4.2 Gemeentelijk beleid

Er zijn meerdere beleidsplannen binnen de Drechtsteden en de gemeente Zwijndrecht die een directe relatie hebben met de inrichting, beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen. Onderstaande opsomming geeft de belangrijkste beleidsuitgangspunten weer.

4.2.1 *Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)*

In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (hierna te noemen IBOR) is afgesproken dat het beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen voldoet aan een B-kwaliteit van de CROW-systematiek. Dit betekent dat de speelvoorzieningen schoon, heel en veilig zijn.

De beoordeling van de speelvoorzieningen wordt meegenomen in de wijksschouw.

4.2.2 *Standaard Programma van Eisen*

In het Standaard Programma van Eisen (hierna te noemen SPvE) zijn voor alle producten in de openbare ruimte algemene randvoorwaarden, richtlijnen en eisen opgenomen. Speelvoorzieningen is één van deze producten. Hierin staan de volgende onderwerp omschreven:

- Randvoorwaarden inrichting speelruimte;
- Richtlijnen formeel en informeel spelen;
- Ontwerp- en inrichtingseisen;
- Richtlijnen materiaalkeuze;
- Eisen aan de uitvoering en de overdracht.

De gemeente Zwijndrecht kiest voor optimale vrijheid in de materiaal- en toestelkeuze, mits deze voldoen aan de randvoorwaarden voor duurzaamheid en onderhoud.

4.2.3 *Bestemmingsplannen*

In de stedenbouwkundige plannen en de bestemmingsplannen is de functie en/of het gebruik van de ruimte vastgelegd. Als in deze plannen onvoldoende rekening is gehouden met de noodzaak van speelruimte kan dit in de toekomst problemen opleveren. In stedenbouwkundige plannen en bestemmingsplannen moet de landelijke richtlijn van minimaal 3% voor speelruimte zijn meegenomen.

De behoefte aan formele speelruimte is als volgt te bepalen:

(% uitgegeven gebied voor wonen x totale grondoppervlak) x 300 m²

Aandachtspunt is ook dat indien ergens een speelplek noodzakelijk is, maar het bestemmingsplan dit niet toestaat, een enkeling de realisatie ervan kan tegenhouden. In Zwijndrecht zijn speeltoestellen beneden de 6 meter niet bestemmingsplan plichtig. Op groen is in principe altijd de bestemming spelen mogelijk. Er is dus in het bestemmingsplan voldoende beleidsvrijheid om op nieuwe behoeften in te springen zonder dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden aangepast.

4.2.4 Aanbestedingsbeleid

De gemeente Zwijndrecht kiest voor een duurzame manier van inkopen. In het kader van het Speelruimteplan vertaald duurzaamheid zich in de volgende aspecten:

- Speeltoestellen die milieutechnisch duurzaam zijn: materiaalvervaardiging, levensduur, energieverbruik, repareerbaarheid en demonteerbaarheid voor herverwerking van materialen in de afdankfase;
- Bevordering van arbeidsnormen en mensenrechten;
- Arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Afstemming tussen de levensduur van het speeltoestel en de speelplek (lange levensduur en roulatiesysteem per speelplek).

Invoegen A3 poster

5. Belang van spelen

“Als beheerder van de speelvoorzieningen ben ik dagelijks bezig met de aansturing van het technisch beheer en onderhoud. Dit betreft de aanleg van volledig nieuwe voorzieningen tot en met het repareren van kleine onderdelen of het schoonmaken van de speelplekken. In mijn werkzaamheden kom ik steeds vaker in aanraking met andere betrokkenen, zoals; zorginstellingen, scholen, bewoners, kinderen, jongerenwerk en wijkagenten. Ook zij hebben belang bij een goede speelruimte. Dit heeft me ervan bewust gemaakt dat speelruimte veel meer betekent dan een ruimte voor kinderen en jongeren om te kunnen spelen of om elkaar te ontmoeten. Om die reden heb ik verschillende experts gevraagd om vanuit hun vakgebied het belang van spelen te omschrijven. Hierin komt niet alleen de ontwikkeling van het kind aan bod, maar ook de functie die een speelplek kan vervullen binnen een gemeenschap, buurt of wijk.

In dit hoofdstuk en bijgevoegde poster leest u dat spelen zoveel meer is dan alleen spelen!”

Maaïke Burggraaf

Adviseur Speelvoorzieningen, gemeente Zwijndrecht

Spelen is leuk!

Spelen is van alle tijden en spelen is gewoon leuk. Het spel heeft symbolische waarde voor kinderen, het geeft betekenis aan ervaringen, maar het is bovenal plezierig en vrijwillig. Het is goed voor het welbevinden van kinderen.

Spelen is een recht

Het Verdrag inzake de Rechten van het kind omvat alle kinderrechten en geldt wereldwijd. Het is een contract tussen de overheden en hun minderjarige bevolking, waarin staat dat kinderen, jeugdigen en jongeren recht hebben op speelruimte.

Spelen is ontmoeten

Op een speelplek komen kinderen en jongeren elkaar tegen en organiseren allerlei activiteiten samen. Ook de ouders, grootouders en verzorgers raken met elkaar in gesprek. Spelen stimuleert daarmee het ontmoeten en samenkomen van kinderen, jongeren en ouderen.

Spelen is leren

Tijdens het spelen verkennen kinderen en jongeren de omgeving en komen ze in aanraking met verschillende materialen, mogelijkheden, structuren en situaties. Hiermee leren omgaan is belangrijk voor de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Spelen is gezond

Steeds meer kinderen hebben op jongere leeftijd te maken met overgewicht. Spelen en sporten zorgt voor voldoende beweging en gaat daarmee overgewicht tegen. Bovendien vermindert bewegen stress en aandachtmoetheid bij kinderen.

Spelen is woonplezier

Spelen en sporten zorgt ervoor dat kinderen en ouderen elkaar ontmoeten en elkaar beter leren kennen. Hierdoor zijn mensen betrokken bij hun directe leefomgeving en zijn sneller bereid om elkaar kleine diensten te bewijzen. Dit vergroot de leefbaarheid.

Spelen is (sociale) veiligheid

Spelen vergroot de onderlinge binding, mensen raken in elkaar geïnteresseerd en zijn bij elkaar betrokken. Mensen weten van elkaar wat er speelt, waar eventueel hulp nodig is of houden bij elkaar een 'oogje in het zeil'. Dit vergroot de sociale controle, mensen schieten elkaar te hulp en er is een grotere onderlinge binding in vergelijking met wijken zonder speelruimte.

Spelen is gedragsontwikkeling

Spel bevordert het logisch denken en probleemoplossend vermogen. Kinderen leren het kennen van de structuur van de ruimte en van de tijd. Denk hierbij aan weten wat hoog, laag, ver en dichtbij is of het verschil tussen de seizoenen. Tijdens het spelen ontwikkelen kinderen ook hun creatieve competenties door het bedenken van eigen ideeën en oplossingen.

Spelen is beweging

Kinderen ontwikkelen tijdens het spelen een grove en fijne motoriek en vaardigheden zoals lopen, werpen, vangen, zwemmen, springen, klimmen en klauteren. Maar ook visuele, auditieve waarnemingen en tastwaarnemingen worden getraind. Te denken valt aan waarnemen van textuur, temperatuur en trillingen.

Spelen is sociale ontwikkeling

Tijdens het spelen ontwikkelen kinderen hun eigen zelfbeeld en sociale vaardigheden. Eigen gevoelens zoals angst, drift en vriendschap krijgen een plek tijdens het spelen evenals het omgaan met anderen, regels en gezagsverhoudingen. Ook leren ze om zelfstandig te zijn, eigen keuzes te maken, daaraan trouw te blijven en deze uit te voeren met of zonder hulp van anderen.

Spelen is duurzaam

Spelen is niet alleen een duurzame investering in de kinderen en jeugd van nu, maar ook in die van de toekomst. Door bij het inrichten van speelruimte te kiezen voor natuurlijke materialen of materialen die herbruikbaar zijn, draagt de speelruimte ook bij aan een gezonde leefomgeving voor de toekomstige kinderen en jeugdigen. De natuurlijke speelplekken zijn hier een goed voorbeeld van, bijvoorbeeld door boomstammen die vrijkomen uit de kap van bomen te gebruiken als speelelement.

6. Toekomstvisie & ambities

Het belang van spelen is breder dan het aanbieden van voldoende speelruimte voor kinderen. De toekomstvisie van de gemeente Zwijndrecht op de speelruimte gaat dus ook verder dan het aanbieden van ‘voldoende en veilige speelruimte’.

De visie is bepalend voor de toekomstige keuzes ten aanzien van spelen en de speelruimte. Voorafgaand aan het formuleren van de toekomstvisie is daarom eerst gekeken naar de huidige invulling van de speelruimte. Het is daarbij belangrijk om te realiseren *dat ruimte de bepalende factor is bij het spelen en niet zozeer de aanwezigheid van speeltoestellen.*

Het begrip ‘speelruimte’ betreft zowel de ruimte die fysiek aanwezig is om te spelen, als de spreekwoordelijke ruimte die de doelgroep gegund wordt. Speelruimte zijn dus de speelplaatsen met daarop de speeltoestellen en de ruimte die voor kinderen bedoeld is om te spelen (bijvoorbeeld een grasveld). Dat de openbare ruimte ook voor kinderen bedoeld is, kan versterkt worden met speelprikkels (bv. een hinkelspel).

Bedacht moet worden dat slechts een beperkt deel van de buitenspeeltijd wordt doorgebracht op plekken met speelvoorzieningen en dan nog maar een klein percentage van die tijd echt op de speeltoestellen.

6.1 Visie ‘Buitenspelen in Zwijndrecht’

In de gemeente Zwijndrecht wonen ruim 9.000 kinderen die allemaal recht hebben op speelruimte. Daarbij staat het bewegen en ontmoeten centraal. Daarnaast is spelen niet gebonden aan specifiek hiervoor ingerichte plekken (formele speelruimte), maar vindt overal plaats (informele speelruimte).

De genoemde thema’s uit het voorgaande hoofdstuk ‘Het belang van spelen’ zijn samengevoegd tot de volgende toekomstvisie:

“Kinderen in Zwijndrecht kunnen buiten spelen in een ruimte die mogelijkheden biedt en uitdaagt tot bewegen, creativiteit en ontmoeten.”

Om deze toekomstvisie te kunnen realiseren is deze vertaald naar 5 ambities, met bijbehorende richtlijnen. Deze zijn nodig om per wijk vast te stellen of deze voldoet aan de toekomstvisie van de gemeente en welke maatregelen in de komende jaren eventueel nodig zijn om de toekomstvisie te realiseren.

6.2 Samenwerking

Het belang van spelen is groot en kan bovendien een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en betrokkenheid in de wijk of eigen buurt. De eerste ambitie vertaald zich dan ook in 'samenwerking met andere belanghebbenden zoals: scholen, kinderdagverblijven, buurthuizen, wijkagenten, sportverenigingen en jongerenwerk'. Door een goede samenwerking met alle belanghebbenden kan een speelruimte meer zijn dan een ruimte met daarin een aantal speelvoorzieningen. De samenwerking zorgt ervoor dat een speelruimte een ontmoetingsplek is voor iedereen en een plek van iedereen.

Afbeelding 5.1: samenwerking belanghebbenden

6.2.1 Actorenanalyse

De ambitie samenwerking is niet te vertalen in een concrete richtlijnen. Om deze ambitie te kunnen realiseren, ligt er een belangrijke taak bij de beheerder van de speelvoorzieningen. Deze heeft namelijk inzicht in de lopende en toekomstige projecten en werkzaamheden die in het kader van speelvoorzieningen op de planning staan. Hierdoor heeft de beheerder een

centrale rol en is daarmee verantwoordelijk voor het tijdig betrekken van de juiste belanghebbenden en betrokkenen.

Om voor ieder project een beeld te krijgen van de belanghebbenden en de kansen voor samenwerking, kan een actorenanalyse een goed hulpmiddel zijn. Deze analyse brengt het speelveld van belanghebbenden rond een project in beeld. Dit geeft de beheerder inzicht in de kansen (bv. participatie en medefinanciering) en bedreigingen van het project. Dit resulteert in een overzicht van mogelijke samenwerkingspartners, actoren die een rol hebben in de besluitvorming van een project en actoren die niet direct een rol hebben, maar wel invloed (zowel positief als negatief) kunnen uitoefenen op de voortgang van het project.

6.3 Participatie

Aangezien meerdere groepen belang hebben bij speelruimte is het belangrijk zoveel mogelijk groepen te betrekken bij de toekomstige ontwikkelingen. De tweede ambitie is dan ook *'het bieden van ruimte voor participatie'*. Doelstelling van de participatie is:

- Informeren van belanghebbenden;
- Vergroten van het draagvlak;
- Vergroten van het verantwoordelijkheidsgevoel.

De belangrijkste participanten zijn de gebruikers (kinderen, jeugd en jongeren). Ouders en omwonenden zijn als tweede betrokken bij de speelplek. Hun belang is de directe leefomgeving en de ruimte waar hun kinderen spelen. Tot slot hebben overige actoren, georganiseerde professionals die een relatie hebben met spelen en wijkinrichting, een belang bij de speelplekken.

Onze doelstelling is om waar mogelijk betrokkenen de ruimte te geven om met ons mee te denken, praten en te beslissen over de speelruimte. Dat doen we op alle schaalniveaus, van het oplossen van meldingen tot het opknappen van een speelplek.

6.3.1 Centrale speelplekken

Het bieden van ruimte voor participatie behoeft de nodige inzet, tijd en capaciteit. Het is dan ook niet mogelijk om bij iedere melding, reparatie en/of vervanging de meest uitgebreide vorm van participatie te bieden. Hierin moeten we keuzes maken.

Gezien het sociale belang van de centrale speelplekken is het uitgangspunt dat we buurtbewoners bij de centrale speelplekken de mogelijkheid bieden om hier volledig op eigen wijze vorm aan te geven. Vanuit de gemeente geven we de kaders mee (o.a. budget en inrichtingseisen) en bieden we de bewoners en/of betrokken organisaties de kans om zelf invulling te geven aan het ontwerp voor de nieuwe speelplek. Uit de praktijk blijkt dat deze manier van werken maatwerk is en blijft, maar altijd resulteert in een centrale speelplek gerealiseerd voor en door de buurt.

Voor de andere speelplekken en werkzaamheden geldt dat we buurtbewoners altijd informeren en we hen laten meedenken over mogelijke oplossingen, gewenste speelvoorzieningen en/of een nieuwe inrichting van de speelplek. Hierbij staan we natuurlijk ook open voor initiatieven van buurtbewoners.

6.4 Creativiteit en fantasie

'De speelruimte biedt door de verschillende vormen van spelen mogelijkheden voor creativiteit en fantasie'. Om deze ambitie te realiseren, maken we onderscheid in formele speelruimte (speelplekken), informele speelruimte (brede stoepen, grasvelden en pleintjes) en natuurlijk spelen (groene en natuurlijke speelruimte).

6.4.1 Formele speelruimte

De formele speelruimte is een ruimte die exclusief is ingericht als speel- of sportruimte. Het gaat hierbij om de speelplaatsen en sportvelden (bv. pannaveld). De formele speelruimte is een aanvulling op de aanwezige informele speelruimte. Bij een tekort aan informele speelruimte zijn de kinderen immers aangewezen op de formele speelruimte.

Miranda van Es
GZ-psycholoog

“Door het uitspelen van eigen gevoelens en fantasie zijn kinderen beter in staat zichzelf in evenwicht te houden en ontwikkelen ze zelfvertrouwen.”

Willemijn Poortvliet
MO, gemeente
Zwijndrecht
*Spelen is gezond.
Klimmen, voetballen,
rennen en samen
nieuwe spelletjes
bedenken, zo komen
kinderen aan het uur
benodigde beweging
per dag.*

Afbeelding 5.3: voorbeelden formele speelruimte

Om de kwaliteit en het aanbod van de huidige en toekomstige formele speelruimte te kunnen toetsen, hanteren we de richtlijnen uit afbeelding 5.7. De demografische gegevens en het aanbod aan informele speelruimte is bepalend voor de noodzaak van een formele speelplaats.

De kosten voor de aanleg van formele speelplekken en het onderhoud zijn hoog, dus kan er niet aan elk verzoek om een extra speelplek of het opknappen van een speelplek gehoor gegeven worden. De richtlijnen uit afbeelding 5.7 zorgen voor een passend, begrijpelijk en eerlijk antwoord op dergelijke verzoeken.

6.4.2 *Informele speelruimte*

De informele speelruimte is een ruimte die aanleiding geeft tot spelen en ruimte biedt om te spelen, zonder dat deze is voorzien van specifieke speeltoestellen, zoals; de straat, de stoep of een grasveld.

Bij een goede inrichting van de informele speelruimte moet men denken aan het maken of behouden van eenrichtingsverkeer en doodlopende straten, struiken, klimbomen, verstopplekken in het groen, hoogteverschillen in het veld en goed bereikbaar water. Bedreigingen zijn met name hondenpoep, afval, prikstruiken, parkeren op de stoep en barrières tussen groen en huizen (bv. snel verkeer en water).

Voor zowel de formele als informele speelruimte zijn de ligging en de inrichting bepalend voor de kwaliteit van de speelruimte. Belangrijk voor de informele

Jop de Boon
Kind in de
Drechtsteden
*“Als er een speeltoestel
wordt geplaatst, is het
fijn als er rekening
wordt gehouden met
het verschil in
leeftijden.”*

speelruimte zijn brede stoepen, open plekken, rustige straten (woonerf en 30-kilometerzones), bosjes, veldjes en water.

Kinderen, jeugdigen en jongeren hebben op die manier de ruimte om te leren fietsen, rommelen, verstoppertje te spelen, een balletje te trappen en om elkaar te ontmoeten. Om de kwaliteit van de huidige en toekomstige informele speelruimte te toetsen zijn in afbeelding 5.7 ook richtlijnen opgenomen voor de informele speelruimte.

Afbeelding 5.4: informele speelruimte, grasveld de Groene Zoom (Heerjansdam) & pleintje Vogelbuurt

6.4.3 Natuurlijk speelruimte

Hoewel een natuurlijke speelruimte wel degelijk speeltoestellen kan hebben, bevinden deze zich wel in een andere 'speelomgeving'. Zoals het begrip 'natuurlijke speelruimte' al aangeeft is er ruimte voor natuur en groen. De speelruimte heeft een groene en natuurlijke uitstraling wat zich bijvoorbeeld vertaalt in gras, ruigte, bosjes, reliëf, heuvels, boomstammen en water. Er is ruimte voor allerlei spelmogelijkheden in een natuurlijk ogende omgeving. Ook de speeltoestellen zijn hierop aangepast door het gebruik van materialen met een natuurlijke uitstraling of materialen uit de natuur (boomstammen).

Er is geen algemene richtlijn te geven voor het inrichten van groene of natuurlijke speelplekken of voor de hoeveelheid plekken. De inrichting van een speelplek hangt namelijk samen met de functie van een speelplek. Niet alle speelplekken kunnen groen worden ingericht, denk bijvoorbeeld aan een voetbalkooi.

Sifra Bastmeijer Speltherapeut

"Kinderen van over de hele wereld spelen op een vergelijkbare manier, met de materialen die voor hen voorhanden zijn. Je zou kunnen zeggen dat spelen de taal is van het kind."

Marije Baars-Mulder MO – gemeente Zwijndrecht

"Voldoende en verschillende speelvoorzieningen waarin kinderen de vrijheid hebben om zelf te ontdekken en te leren is essentieel voor de ontwikkeling van het kind."

De kwaliteit van speelplekken wordt vergroot als de plekken zoveel mogelijk aansluiten op de groene waarden in de omgeving (bij het water of bij het omringende groen). Bij een herinrichting kunnen speelplekken, indien gepast, worden omgevormd naar een groene speelplek. Uitgangspunt is dat een plek meer natuurlijk wordt ingericht als bewoners hierom vragen.

Afbeelding 5.5: natuurlijke speelruimte, van Yperenterrein

Formele Speelruimte

“Een ruimte die exclusief is ingericht voor een speel-, sport- of ontmoetingsfunctie.”

Kenmerken

- Speeltoestellen
- Sporttoestellen
- Speelaanleidingen
- Zitgelegenheden
- Valondergrond

Richtlijnen

- Minimale oppervlakte
- Aantal/type voorzieningen
- Actieradius
- Verzorgingsgebied
- Aantal woonachtig

Informele Speelruimte

“Een ruimte die aanleiding geeft tot spel zonder dat er specifieke speeltoestellen staan, zoals; de straat, stoep of een grasveld.”

Kenmerken

- Brede stoepen/rustige straten
- Open plekken
- Water
- Bosjes/veldjes

Richtlijnen

- Omvang
- Ligging
- Invulling

Natuurlijke Speelruimte

“Een speelruimte die gebruik maakt van de natuurlijke en groene waarden in de omgeving.”

Kenmerken

- Natuurlijke materialen
- Aansluiten bij natuurlijke waarden omgeving

Richtlijnen

- Afhankelijk van de functie en ligging van de speelplek

Afbeelding 5.6: kwaliteit formele, informele en natuurlijke speelruimte

Richtlijnen kwaliteit formele speelplekken	Kinderen (0 t/m 5 jaar)	Jeugd (6 t/m 11 jaar)	Jongeren (12 t/m 18 jaar)
	Oppervlakte speelruimte 100 - 500 m ²	Oppervlakte speelruimte 500 - 2.000 m ²	Oppervlakte speelruimte 1.000 m ²
	Voorzieningen 3 toestellen 3 speelprikkels bank & afvalbak	Voorzieningen 3 toestellen 4 speelprikkels bank & afvalbak	Voorzieningen 4 toestellen 4 speelprikkels bank & afvalbak
Richtlijnen aanbod formele speelplekken	Kinderen (0 t/m 5 jaar)	Jeugd (6 t/m 11 jaar)	Jongeren (12 t/m 18 jaar)
	Actieradius 100 meter	Actieradius 300 - 400 meter	Actieradius 1.000 meter
	Verzorgingsgebied 3 hectare	Verzorgingsgebied 50 hectare	Verzorgingsgebied 300 hectare
	Aantal woonachtigen 15 - 30	Aantal woonachtigen 55 - 70	Aantal woonachtigen 85 - 100
Richtlijnen aanbod informele speelplekken	Kinderen (0 t/m 5 jaar)	Jeugd (6 t/m 11 jaar)	Jongeren (12 t/m 18 jaar)
	Omvang 20 m ² / kind	Omvang 100 m ² / 5 jeugdigen	Omvang 1 plek / 15 jongeren
	Ligging grenzend aan woning	Ligging eind van de straat	Ligging in eigen buurt
	Invulling stoep en gras	Invulling 50% stoep & pleintjes 50% gras & struiken	Invulling "op straat"

Afbeelding 5.7: richtlijnen formele en informele speelruimte

6.5 Ontmoeten en leefbaarheid

'Een speelruimte is niet alleen een ruimte om te kunnen spelen, maar vooral ook een ruimte om elkaar te ontmoeten'. Met goed verspreide en verbonden speelruimte en sport- en ontmoetingsplekken voor jongeren wordt hier invulling aan gegeven. De inrichting moet aansluiten op de wijkvisies, het jeugdbeleidsplan en IBOR. De ruimte voor ontmoeten wordt mede vormgegeven door het verhogen van participatieactiviteiten bij het realiseren en beheren van speelplekken.

6.5.1 Centrale speel- en ontmoetingsplekken

Centrale speel- en ontmoetingsplekken maken het voor verschillende doelgroepen mogelijk om elkaar te ontmoeten. Een kwalitatief goed ingerichte centrale speelplek voldoet dan ook aan de volgende eisen:

- Speel- en verblijfsmogelijkheden voor meerdere doelgroepen (kinderen, jeugd, jongeren, volwassenen, senioren en mensen met een beperking);
- Voldoende ruimte (meer dan een buurt- of straatplek);
- Goed bereikbaar vanuit alle woningen in de buurt.

Een centrale speelplek is een duurzame investering, omdat er altijd voldoende jeugd en jongeren binnen de actieradius wonen. Bij de bepaling van de hoeveelheid plekken wordt voorrang gegeven aan één goed centraal liggende, grote speelplek per wijk boven kleine speelplekken op buurt- of straatniveau. Kleine buurt- en straatplekjes kunnen daarbij ondersteuning bieden aan een grotere centrale speel- en ontmoetingsplek.

6.5.2 Speelroute

Kwalitatief goede routes naar speelplekken (informeel en formeel) zijn van belang om het gebruik te vergroten. Een goede speelroute is veilig en herkenbaar. Dit kan bijvoorbeeld door het markeren van speelroutes met kleuren en speelprikkels. Ook herkenbare oversteekplaatsen maken routes veiliger.

6.5.1 Inrichting

Met de juiste inrichting ontstaat op iedere speelplek ruimte voor ontmoeting. De kwaliteit van speelplekken gaat omhoog als op iedere speelplek een afvalbak en minimaal één bankje staat. Zo kunnen ouders en grootouders toezicht houden en elkaar ontmoeten.

**Sandra Vat
MO, gemeente
Zwijndrecht**

*'Door veel te bewegen
leggen kinderen
spelenderwijs contact
met leeftijdsgenootjes.
Ze leren samen spelen,
maar ook ruzie maken
en het daarna weer
goedmaken.'*

**Odette van Leersum
Diverz Jongerenwerk**

*'De speelplek is een
ongedwongen
ontmoetingsplek voor
volwassenen. Hier
ontstaat het contact
tussen buurtbewoners
die elkaar anders niet of
nauwelijks treffen.'*

Annet Muller
LiSAdvies

'De speelruimte in de buurt/wijk zijn plekken waar kinderen en ouders elkaar kunnen ontmoeten. Deze contacten zijn belangrijk voor de samenleving en de bewoners zelf.'

6.5.2 Sport- en ontmoetingsplekken

Jongeren hebben een leeftijd waarop ze elkaar in de openbare ruimte willen ontmoeten. Hiervoor kiezen ze een ruimte op straat. In sommige gevallen resulteert dit tot overlast in de buurt en/of wijk.

De kwaliteit van ontmoetingsruimte voor jongeren hangt af van de hoeveelheid plekken en variatie. Door het aanbieden van voldoende en gevarieerde ontmoetingsruimte kan er een 'natuurlijke spreiding' van de groepen ontstaan. Dit resulteert in minder overlast in de buurt en een betere mogelijkheid voor jongeren om elkaar te ontmoeten. Bovendien kunnen jongeren die overlast veroorzaken naar een andere plek worden verwezen. Bij grote concentraties jongeren (500 of meer in één wijk) is het goed om een verwijsplek te hebben die zover van de woningen ligt dat er geen overlast kan zijn.

Richtlijn voor informele en formele sport- en ontmoetingsruimte jongeren	
(per 15 jongeren een plek onderverdeeld naar):	
Informeel ontmoeten	
Kletsplek	50% van het totaal aantal plekken
Zitplek	30% van het totaal aantal plekken
Formeel ontmoeten	
Ontmoetingsplek	20% van het totaal
Sportplek	1 plek voor 100 jongeren
Verwijsplek	1 plek voor 500 jongeren

Fatima Mouhdi
Wijkagent Zwijndrecht

'De voorkeur gaat uit naar een goede speelruimte centraal in de wijk die eenvoudig en snel toezicht biedt op de spelende kinderen en jongeren.'

De omvang van de aanwezige doelgroep binnen de wijk bepaalt hoeveel sport- en ontmoetingsruimte er voor jongeren noodzakelijk is. De eerste (circa) 50% van deze informele ontmoetingslocaties regelt zichzelf. De daaropvolgende (circa) 30% van de plekken zijn de nu al aanwezige bankjes en zitelementen. De overige 20% zijn de meer formele ontmoetingsplekken die het best gecombineerd kunnen worden met de aanwezige openbare sportvoorzieningen.

6.5.3 Speciale doelgroepen

Met de laatste ambitie, 'ruimte maken voor speciale doelgroepen', wil de gemeente er zorg voor dragen dat gehandicapte kinderen de kans krijgen om niet-gehandicapte kinderen te ontmoeten en deel te nemen aan het spel van de andere kinderen. Integratie doormiddel van spelen op een openbare speelplek draagt bij aan deze ontmoeting.

De centrale speel- en ontmoetingsplek is een ruimte waar kinderen, jeugdigen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Ook voor ouders, verzorgers en buurtbewoners is het een plek waar men elkaar kan ontmoeten en even gezellig kan bijpraten.

Een centrale speel- en ontmoetingsplek is een plek voor iedereen, dus ook voor het gehandicapte kind. Bij de (her)inrichting van centrale speel- en ontmoetingsplekken biedt de 'Speeltuinbende' van de NSGK (Nederlandse Stichting Gehandicapt Kind) een aantal diensten aan die inzicht geven in de toegankelijkheid en bespeelbaarheid van de speelplek of in een vroeger stadium (ontwerp en inrichting) de knelpunten.

6.5.4 Speciale speelvoorzieningen

Naast het toetsen van de huidige en/of toekomstige speelruimte biedt de NSGK ook richtlijnen ten aanzien van de speelvoorzieningen. Denk bijvoorbeeld aan een wip waarbij het zitje een rugsteun heeft of waarvan het zitje geschikt is voor twee personen. Door het hanteren van deze richtlijnen (zie www.speeltuinbendewijzer.nl) kan op de centrale speel- en ontmoetingsplekken de keuze gemaakt worden voor speelvoorzieningen die het ook voor het gehandicapte kind mogelijk maakt om deel te nemen aan het spel.

**Monique Elarrag
Jurist**

Als gemeente moeten we ervoor zorgen dat er voldoende, veilige speelplekken in de openbare ruimte zijn. Deze plekken moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen, ook voor gehandicapte kinderen."

7. In de praktijk

De basis voor de toekomstige speelruimte in Zwijndrecht is het garanderen van de veiligheid van alle speel- en sportvoorzieningen. Daarnaast zullen we middels het vervangingsonderhoud invulling geven aan de visie en ambities uit het Speelruimteplan.

Bij het maken van de jaarlijkse planning voor het vervangingsonderhoud van de speel- en sportvoorzieningen sluiten we zoveel mogelijk aan bij de geplande werkzaamheden van de overige IP-projecten (bv. HOA).

Communicatie en participatie met buurtbewoners staat hoog in het vaandel. Dit hoofdstuk geeft per projecttype een toelichting op de wijze waarop we de communicatie en participatie gaan organiseren.

7.1 Garanderen veiligheid

De veiligheid van de speelvoorzieningen is de basis voor de speelruimte in Zwijndrecht. Hiervoor voeren we met vaste regelmaat controles uit. Ieder kwartaal controleren onze eigen medewerkers, middels een visuele inspectie, alle speel- en sportplekken in Zwijndrecht. Indien mogelijk verhelpen zij geconstateerde gebreken direct. Bij gevaarlijke situaties wordt de speelplek veiliggesteld.

Jaarlijks vindt een veiligheidsinspectie plaats door een extern bureau. Zij controleren alle speelvoorzieningen op de wettelijke veiligheidseisen. Het resultaat is een overzicht met daarin de speelvoorzieningen die reparaties behoeven of op korte termijn toe zijn aan vervanging.

Om de veiligheid van de speelvoorzieningen te kunnen blijven garanderen zal ieder jaar op basis van de resultaten van de veiligheidsinspectie het investeringsbudget Speelvoorzieningen (IP Speelvoorzieningen) worden aangevraagd. Hierbij maken we onderscheid in twee vormen van vervanging:

- Vervangen speelvoorziening
- Vervangen speelplek

7.1.1 Participatie

De resultaten van de veiligheidsinspectie kunnen resulteren in het vervangen van een enkele speelvoorziening (bijvoorbeeld een glijbaan) of een gehele speelplek. Beide vragen om een verschillende vorm van participatie.

7.1.1.1 Vervangen speelvoorziening

Bij het vervangen van een speelvoorziening ontvangen aangrenzende buurtbewoners van ons een informatiebrief met daarin de mogelijkheid om een keuze te maken voor een nieuw speeltoestel. Hierbij geldt dat we het speeltoestel met de meeste voorkeursstemmen zullen plaatsen.

7.1.1.2 Vervanging speelplek

Het gaat hier om een vervanging van het overgrote deel van de speelvoorzieningen binnen één speelplek. Dit biedt aanleiding om samen met de kinderen en buurtbewoners na te denken over een nieuwe inrichting en speelaanbod van de speelplek.

De vervanging van een speelplek pakken we als volgt aan:

1. Kinderen en buurtbewoners mogen hun wensen en behoeften voor de nieuwe speelplek met ons delen (doelgroep, speeltoestellen, uitstraling, aanvullende voorzieningen, etc.)
2. Op basis van het wensenlijstje en de gemeentelijke kaders maken we verschillende ontwerpen voor de speelplek. Buurtbewoners en kinderen mogen stemmen op hun favoriete ontwerp.
3. Het ontwerp met de meeste stemmen voeren we uit.
4. We informeren buurtbewoners en kinderen over welk ontwerp heeft gewonnen en wanneer de uitvoering zal plaatsvinden.
5. Indien buurtbewoners een openingsfeest willen organiseren, zullen we hen hierin faciliteren.

7.2 Centrale speel- en ontmoetingsplekken

Eén van de ambities in het Speelruimteplan is het realiseren van centrale speel- en ontmoetingsplekken. Dit bereiken we door bestaande speelplekken met extra speelvoorzieningen uit te breiden naar centrale speel- en ontmoetingsplekken. Hiermee vergroten we het speelaanbod op de speelplek en maken we deze geschikt voor een brede doelgroep (leeftijd 0 t/m 12 jaar en het gehandicapte kind).

Het realiseren van 8 centrale speel- en ontmoetingsplekken verdeeld over verschillende wijken in Zwijndrecht behoeft een investering van € 100.000,- verdeeld over 5 jaar (€ 20.000,- per jaar in 2018 t/m 2022).

7.2.1 Participatie

Een centrale speelplek heeft een groot bereik en biedt in het bijzonder de kans om uit te groeien tot een echte speel- en ontmoetingsplek voor de buurt. Hierbij is draagvlak een belangrijke randvoorwaarde. Om dit te bereiken bieden we kinderen en buurtbewoners de kans om zelf hun speelplek vorm te geven. De ervaring leert dat dit vraagt om maatwerk. Sommige buurtbewoners organiseren alles zelf, anderen hebben meer begeleiding en sturing nodig. Uitgangspunt is dat buurtbewoners (binnen de randvoorwaarden) bepalend zijn en we als gemeente faciliteren.

7.3 Transformatie speelplekken

De beschikbare speelruimte in Zwijndrecht is vergeleken met de demografisch gegevens. Voor 28 speelplekken geldt dat het aantal kinderen in de buurt minimaal is en het de vraag is of er nog wel behoefte is aan een speelruimte. Dit zijn de speelplekken die in aanmerking komen voor transformatie.

Door de te transformeren speelplekken aan te pakken zodra deze op basis van de veiligheid (§ 7.1) de planning staan voor vervangingsonderhoud (IP Speelvoorzieningen) is er geen extra budget nodig.

7.3.1 Participatie

Belangrijke vraag is of de speelplek een speelruimte moet blijven. Hierbij zijn er drie mogelijkheden, namelijk;

1. Behoud van de speelplek
2. Speelplek transformeren naar informeel spelen (speelaanleidingen)
3. De speelplek krijgt een andere functie (bv. groen of een buurtplein)

We informeren buurtbewoners over de aanpak van de speelplek en de keuzemogelijkheden hierin. Zij krijgen de gelegenheid om hun wensen voor de toekomst met ons te delen. De uitkomsten van dit onderzoek bepalen de verdere aanpak van de speelplek. Hierbij sluiten we aan op de hiervoor beschreven werkwijze (zie 'vervanging speelplek'). Ook hier geldt dat we de variant uitvoeren die op de meerderheid van de stemmen kan rekenen.

7.4 Zoekgebieden

Uit het onderzoek naar de huidige speelruimte en demografische gegevens blijkt dat er 8 zoekgebieden zijn in Zwijndrecht. Dit zijn gebieden waar het aantal kinderen in de buurt met de leeftijd van 0 t/m 12 jaar dusdanig groot is, dat er behoefte is aan een nieuwe speelruimte.

Verdeeld over 5 jaar (van 2018 t/m 2022) is een eenmalige investering van € 50.000,- euro (€ 10.000,- per jaar in 2018 t/m 2022) beschikbaar gesteld om samen met buurtbewoners en sociale partners invulling te geven aan speelruimte binnen de zoekgebieden.

7.4.1 *Participatie*

Samen met buurtbewoners en sociale partners (bv. scholen, kinderdagverblijf en sportverenigingen) doen we onderzoek naar geschikte locaties en/of routes voor speelruimte. Dit kan bijvoorbeeld middels een leuke excursie, workshop of prijsvraag. Alle ideeën verwerken we tot een gepast voorstel in het zoekgebied. We informeren alle betrokkenen over het eindresultaat en de uitvoering van het project.